

Sextonde internationella olympiaden i lingvistik

Prag (Tjeckien), 26–30 juli 2018

Uppgifter för den individuella tävlingen

Regler för utformning av uppgiftssvaren

Skriv inte av uppgifterna. Lös varje uppgift på ett separat blad (eller flera blad). Ange på varje blad uppgiftens nummer, ditt platsnummer och ditt efternamn. Annars kan ditt arbete inte bedömas korrekt.

Dina svar måste vara välmotiverade. Om ditt svar saknar motivering, kommer du att få en låg poäng, även om svaret är helt korrekt.

Uppgift nr 1 (20 poäng). Nedan ges några ord på creek-språket samt deras översättningar till svenska. Tecknet [ˈ] anger betoning:

[cokó]	<i>hus</i>	[imahicíta]	<i>att spana i fjärran efter</i>
[cá:lo]	<i>forell</i>	[inkosapítá]	<i>att bönfalla</i>
[sókca]	<i>säck</i>	[tapassó:la]	<i>harkrank</i>
[wa:kocí]	<i>kalv</i>	[akkopánka]	<i>spelade</i>
[pocóswa]	<i>yxa</i>	[cokpilâ:pilá]	<i>skriknattskärre</i>
[famí:ca]	<i>melon</i>	[tokna:photí]	<i>plånbok</i>
[yanása]	<i>bisonoxe</i>	[co:kakíʔitá]	<i>lärdom</i>
[iyanawá]	<i>hans/hennes kind</i>	[ʔafotaháya]	<i>pumpa</i>
[hî:spákwa]	<i>vandringstrast</i>	[itiwanayipíta]	<i>att binda varandra</i>
[aklowahí:]	<i>lera</i>	[ipahankatíta]	<i>att räkna oss</i>
		[pokkoʔakkoakkopankacóko]	<i>basketbollhall</i>

Markera betoningen:

[ifa]	<i>hund</i>	[ifoci]	<i>valp</i>
[ná:naki]	<i>saker</i>	[sâ:sakwa]	<i>gås</i>
[aktopa]	<i>bro</i>	[hoktaki]	<i>kvinnor</i>
[wanayita]	<i>att binda</i>	[awanayita]	<i>att binda fast vid</i>
[isiskitoci]	<i>liten dryckesbägare</i>	[a:tamihoma]	<i>motorhuv</i>
[honanta:ki]	<i>män</i>	[ilitohtaʔita]	<i>att korsa benen</i>

⚠ Creek-språket (muskogee) tillhör den muskogeanska språkfamiljen. Det talas av cirka 4 500 människor i delstaten Oklahoma, USA.

[ʔ] är en konsonant. Tecknet [ˆ] betyder fallande ton. Tecknet [:] betecknar att föregående vokal är lång.

—Aleksejs Peguševs

Uppgift nr 2 (20 poäng). Nedan ges meningar på hakhun-språket samt deras översättningar till svenska:

1. **ŋa ka kɣ ne** — *Går jag?*
2. **nɣ ʒip tuʔ ne** — *Sov du?*
3. **ŋabə ati lapkʰi tɣʔ ne** — *Såg jag honom?*
4. **nirum kəmə nuʔrum cʰam ki ne** — *Känner vi er?*
5. **nɣbə ŋa lapkʰi rɣ ne** — *Ser du mig?*
6. **tarum kəmə nɣ lan tʰu ne** — *Slog de dig?*
7. **nuʔrum kəmə ati lapkʰi kan ne** — *Ser ni honom?*
8. **nɣbə ati cʰam tuʔ ne** — *Kände du honom?*
9. **tarum kəmə nirum lapkʰi ri ne** — *Ser de oss?*
10. **ati kəmə ŋa lapkʰi tʰɣ ne** — *Såg han mig?*

(a) Översätt till svenska:

1. **nɣ ʒip ku ne**
2. **ati kəmə nirum lapkʰi tʰi ne**
3. **tarum kəmə nuʔrum cʰam ran ne**
4. **nirum kəmə tarum lan ki ne**
5. **nirum kəmə nɣ cʰam tiʔ ne**
6. **nirum ka tiʔ ne**

(b) Översätt till hakhun:

7. *Slog jag dig?*
8. *Såg de mig?*
9. *Känner han dig?*
10. *Sover ni?*

△ Hakhun-språket tillhör sal-grenen av den sino-tibetanska språkfamiljen. Det talas av cirka 10 000 människor i de allra östligaste delarna av Indien och de angränsade delarna av Myanmar.

ə och ɣ är vokaler. cʰ, kʰ, ŋ, tʰ, ʒ och ʔ är konsonanter.

—Peter Arkadjev

Uppgift nr 3 (20 poäng). Här är några ord på terena-språket i två grammatiska former (1 person sing, *min ... eller jag ...*; 2 person sing, *din ... eller du ...*) samt deras översättningar till svenska. Vissa former saknas.

1 person sing	2 person sing		1 person sing	2 person sing	
îmam	îme	<i>make</i>	enjóvi	yexóvi	<i>storasyskon</i>
mbîho	..... ¹	<i>att ge sig av</i>	noínjoa	..... ⁸	<i>att se det</i>
yónom	yéno	<i>att gå</i>	vanénjo	..... ⁹	<i>att köpa</i>
mbôro	peôro	<i>kalsonger</i>	mbepékena	pipíkina	<i>trumma</i>
ndûti	tiûti	<i>huvud</i>	ongóvo	yokóvo	<i>mage, själ</i>
âyom	yâyo	<i>en kvinnas bror</i>	rembéno	ripíno	<i>skjorta</i>
..... ²	pîyo	<i>djur</i>	nje'éxa	xí'íxa	<i>son/dotter</i>
yênóm	..... ³	<i>hustru</i>	ivándako	ivétako	<i>att sitta</i>
mbûyu	piûyu	<i>knä</i>	mbirítauna	piríteuna	<i>kniv</i>
njúpa	xiûpa	<i>maniok</i>	mómindi	..... ¹⁰	<i>att vara trött</i>
..... ⁴	yêno	<i>moder</i>	njovó'i	xevó'i	<i>hatt</i>
nênem	nîni	<i>tunga</i>	ngónokoa	kénokoa	<i>att behöva det</i>
mbâho	peâho	<i>mun</i>	ínzikaxovoku	..... ¹¹	<i>skola</i>
ndâki	teâki	<i>arm</i>	..... ¹²	yôxu	<i>farfar, morfar</i>
vô'um	veô'u	<i>hand</i>	íningone	ínikene	<i>vän</i>
ngásaxo	..... ⁵	<i>att frysa</i>	vandékena	vetékena	<i>kanot</i>
njérere	..... ⁶	<i>sida</i>	óvongu	yóvoku	<i>hus</i>
mônzi	meôhi	<i>leksak</i>	..... ¹³	nîwo	<i>brorson, systerson</i>
ndôko	..... ⁷	<i>nacke</i>	ánzarana	..... ¹⁴	<i>hacka</i>
ímbovo	ípevo	<i>kläder</i>	nzapátuna	hepátuna	<i>sko</i>

(a) Fyll i luckorna.

(b) Några ord på terena-språket är lån från portugiska, Brasiliens dominerande språk. Ett exempel är ordet 'sko' ovan (← portugisisk *sapato*). Ibland så uppträder portugisiska lån på ett avvikande sätt i terena-språket.

1 person sing	2 person sing	
lâmbina	leáпина	<i>penna</i> (← portugisisk <i>lâpis</i>)
	leátana	<i>burk</i> (← portugisisk <i>lata</i>)
	keápana	<i>mantel</i> (← portugisisk <i>capa</i>)

1. På vilket sätt är dessa ord annorlunda från inhemska terena-ord?
2. Översätt till terena: *min burk*, *min mantel*.

⚠ Terena-språket tillhör bolivia-paraná-grenen av arawak-språken. Det talas av cirka 15 000 människor i Brasilien.

' är en konsonant (s k glottisstöt). **x** = sje-ljud. **y** = *j*. **nj** = *n* + tonande sje-ljud. **m** i slutet av ord indikerar att hela ordet ska uttalas nasalt. Tecknet ^ indikerar att vokalen är förlängd och uttalas med en fallande ton. Tecknet ' indikerar att följande konsonant är förlängd.

—André Nikulin

Uppgift nr 4 (20 poäng). Nedan ges ordgrupper på bergs-arapeschiska samt deras översättningar till svenska:

1. biaruh atuh araruh	3 sockerrör
2. nybat biabys juhurubys	6 ägg
3. anowip biabys bøbys	8 betelnötter
4. biogu nybat atuh araruh	9 sockerrör
5. anowip biagas atugas atug baigas	10 stycken av sagopalmsbark
6. biogu atut atub juhurubys	13 ägg
7. wiwis atug baigas	13 stycken av sagopalmsbark
8. wiwis biabys bøbys	14 betelnötter
9. biogu atugu biogu biaruh atuh araruh	23 sockerrör
10. araman biabys bøbys	26 betelnötter
11. anowip biabys juhurubys	26 ägg

(a) En lingvist som undersökte datat trodde först att ordet X saknades i tre av exemplen ovan. Lingvisten insåg dock efter närmare studier av språket att inget ord saknades, eftersom ordet X vanligen inte används utan är underförstått av sammanhanget. Ange ordet X . I vilka tre exempel ovan trodde lingvisten att det saknades? Hur förstås det av sammanhanget?

(b) Översätt till svenska:

12. **biabys atub bøbys**
13. **atub juhurub**
14. **nybat atuh araruh**
15. **biagas atugas biagas baigas**
16. **wiwis baigas**

(c) Översätt till bergs-arapeschiska:

17. 4 betelnötter
18. 11 ägg
19. 20 ägg
20. 25 stycken av sagopalmsbark

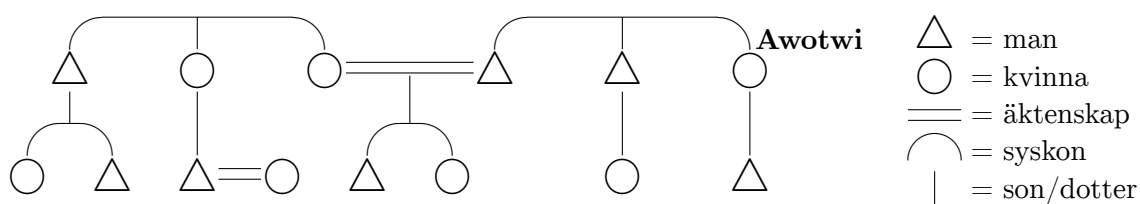
⚠ Bergs-arapeschiska (bukiyip) tillhör torricelli-språken. Det talas av cirka 15 000 människor i Papua Nya Guinea.

Betelnötter är egentligen frön från en viss sorts palm.

—Aleksejs Peguševs

Uppgift nr 5 (20 poäng). Nedan presenterar tre män som kommer från akan-folket och som tillhör samma släkt sig själva och några andra släktmedlemmar (se släktträdet):

1. **Yefre me Enu. Yefre me banom Thema ne Yaw ne Ama. Yefre me yere Kunto. Yefre me nuanom Awotwi ne Nsia. Yefre me wɔfaase Berko.**
2. **Yefre me Kofi. Yefre me nua Esi. Yefre me agya Ofori. Yefre me sewaanom Dubaku ne Kunto. Yefre me sewaabanom Yaw ne Ama ne Kobina.**
3. **Yefre me Kobina. Yefre me enanom Dubaku ne Kunto. Yefre me nuanom Yaw ne Ama. Yefre me wɔfa Ofori. Yefre me yere Efua.**

(a) Förse släktträdet med namn.

(b) Här är några uttalanden från två andra män från samma släkt:

1. **Yefre me Yaw. Yefre me enanom _____. Yefre me _____ Nsia ne _____. Yefre me nuanom Thema ne _____. Yefre me _____ Awotwi. Yefre me _____ Ofori. Yefre me _____ Esi ne _____. Yefre me _____ Berko.**
2. **Yefre me _____. Yefre me banom Kofi ne _____. Yefre me _____ Yaw ne _____. Yefre me _____ Kunto ne _____.**

Fyll i luckorna. (Några luckor innehåller mer än ett ord.)

⚠ Akan-språket tillhör kwa-gruppen av de atlantiska kongo-språken. Det talas av cirka 8 000 000 människor i Ghana. —*Ksenia Gilyarova*

Redaktörer: Samuel Ahmed, Bozhidar Bozhanov, Qitong Cao, Ivan Derzhanski (teknisk redaktör), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevitj, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Tsuyoshi Kobayashi, Bruno L'Astorina, Tae Hun Lee, André Nikulin, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinstein (chefredaktör), Daniel Rucki, Artūrs Semēņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Svensk text: Erland Sommarskog.

Lycka till!